

HRVATSKO
KATOLIČKO
SVEUČILIŠTE
Z A G R E B
UNIVERSITAS
STUDIORUM
CATHOLICA
CROATICA
Z A G R A B I A

HRVATSKO KATOLIČKO SVEUČILIŠTE
ODJEL ZA SESTRINSTVO

POSEBNE UPUTE
ZA PISANJE I TEHNIČKO OPREMANJE
DIPLOMSKOG RADA

1. PRIJAVA DIPLOMSKOG RADA NA OBRASCU "NASLOV I OBRAZLOŽENJE TEME DIPLOMSKOG RADA, IMENOVANJE MENTORA/KOMENTORA I POVJERENSTVA ZA OCJENU I OBRANU DIPLOMSKOG RADA"

1.1. Vrsta istraživanja koja se može provoditi u okviru diplomskog rada

Diplomski rad mora biti originalno istraživanje koje uključuje samostalno prikupljanje podataka. Istraživanje može biti kvantitativno ili kvalitativno, a podrazumijeva jasno definirano istraživačko pitanje, prikupljanje podataka od primjerenog broja sudionika istraživanja (ili neke druge vrste jedinice analize), te primjerenu analizu koja u slučaju kvantitativnih istraživanja podrazumijeva unaprijed planirane usporedbe između skupina ispitanika ili podataka. Prikaz slučaja (engl. *case report*) može se prihvatiti kao diplomski rad samo ako je izrađen u skladu s kvalitativnom metodologijom istraživanja u društvenim znanostima.

Studenti koji žele raditi sustavni pregled literature za diplomski rad trebaju planirati sljedeće elemente: jasno definirano istraživačko pitanje, kriterije uključenja i isključenja primarnih istraživanja iz sustavnog pregleda, probir literature koji provode dva neovisna autora, definiranu strategiju pretraživanja, vađenje podataka koje provode dva neovisna autora, analizu rizika od pristranosti, i primjerenu analizu podataka iz uključenih istraživanja. Sve ove metodološke elemente treba opisati prilikom prijave teme diplomskog rada.

1.2. Način prijave diplomskog rada

U obrascu predviđenom za prijavu diplomskog rada upisuje se obrazloženje teme. Dodatke protokolu (npr. anketa koja će se koristiti u istraživanju; informacije za ispitanike, itd.) treba priložiti kao zasebne dokumente.

Prijava teme diplomskog rada uključuje naslov i obrazloženje teme napisano kao detaljni strukturirani sažetak. U sažetku nemojte pisati natuknice nego cjelovite rečenice.

Prijava diplomskog rada treba biti detljan i jasna svima koji je čitaju.

Naslov treba biti informativan, odražavati cilj istraživanja i na kraju naslova treba nakon dvotočke navesti ustroj istraživanja (npr. presječno istraživanje; retrospektivno istraživanje; kvalitativno istraživanje, itd.)

Obrazloženje teme treba biti strukturirano, prema sljedećim podnaslovima (nužno je korištenje svih propisanih podnaslova):

1. Uvod: Dvije do tri rečenice u kojima se opisuje problem koji se želi istražiti.

2. Cilj istraživanja: U jednoj rečenici opisati glavni cilj istraživanja.

3. Hipoteza: Navesti hipotezu – izjavnu rečenicu (ne u obliku pitanja nego izjave) u kojoj navodite što se očekuje kao glavni rezultat istraživanja. Možete imati više hipoteza - glavna i sporedne hipoteze. Hipoteza treba biti usklađena s ciljem istraživanja i mora biti mjerljiva s obzirom na predložene metode. Za primjer kako pisati hipoteze pogledati Dodatne upute u ovom dokumentu (odjeljak 5.2.).

4. Metode

4.1. Ustroj istraživanja: Definirati vrstu istraživanja, npr. opservacijsko (npr. istraživanje slučajeva i kontrola, presječno, kohortno) ili intervencijsko (npr. randomizirani kontrolirani pokus); ili sustavni pregled, metodološko istraživanje, itd.

4.2. Ispitanici ili materijali: Definirati tko su ispitanici (kriteriji uključenja i isključenja). Navesti ustanovu iz koje će se ispitanici uključiti (ako je primjenjivo). Navesti koliko ispitanika se planira uključiti. Ukoliko se istraživanje ne provodi na ispitanicima, navesti koji će se materijali istraživati.

4.3. Prikupljanje podataka: Navesti gdje će se pristupiti ispitanicima ako istraživanje uključuje ispitanike, i kako (uživo – na kojem mjestu, e-poštom, telefonski). Navesti kad namjeravate provesti istraživanje (u kojem vremenskom razdoblju; ima li više točaka mjerenja). Tko će prikupljati podatke.

Koji podatci će se prikupljati, na koji način (instrument mjerenja). Ako je istraživanje anketno, napisati koji upitnik (upitnici) se planira koristiti (navesti ime ankete i literaturnu referencu). Kako će se provoditi upitnik (uživo upitnicima na papiru, e-poštom i online anketom, telefonski...). Ukoliko studenti predlažu izradu potpuno novog upitnika za potrebe diplomskog rada, za to je potrebno obrazloženje. Za anketna istraživanja studenti bi trebali pretražiti literaturu kako bi pronašli postojeće, validirane upitnike na temu istraživanja koja ih zanima. Ako detaljnim pretraživanjem literature nije moguće pronaći upitnik na predloženi cilj istraživanja, jedino u tom slučaju bi studenti trebali razmotriti izradu potpuno novog upitnika. Sve upitnike koje namjeravate koristiti, bez obzira na to jesu li postojeći upitnici ili upitnik osmišljen za potrebe istraživanja, obavezno staviti anketu u prilog prijavi teme diplomskog rada. Naznačiti u tekstu prijave: Upitnik se nalazi u Prilogu 1. Planirajte upitnik o sociodemografskim osobinama ispitanika, ako se ne nalazi već u upitniku koji ćete koristiti; taj upitnik također priložiti prijavi teme diplomskog rada.

Prilikom korištenja već postojećih upitnika obavezno provjerite je li potrebna dozvola za korištenje tog upitnika (za korištenje nekih upitnika nužna je dozvola za korištenje, a neke je potrebno i platiti da bi ih se moglo koristiti pa to svakako provjerite unaprijed).

Ako se upitnik na stranom jeziku (npr. engleskom) namjerava prevesti na hrvatski jezik, opišite postupak prijevoda i prilagodbe upitnika (postupak koji bi trebalo koristiti za prijevod upitnika opisan je u znanstvenom radu „Beaton DE, Bombardier C, Guillemin F, Ferraz MB. Guidelines for the process of cross-cultural adaptation of self-report measures. *Spine*. 2000;25:3186-91.“, a uključuje izradu dva neovisna prijevoda na hrvatski jezik; sintezu tih prijevoda; dva neovisna povratna prijevoda na izvorni jezik te usporedbu povratnih prijevoda s izvornikom).

Ukoliko se upitnik namjerava provoditi online, navedite hoćete li slati i podsjetnike, i koliko podsjetnika, nakon koliko vremena.

Navesti hoće li anketa biti anonimna. Vodite računa da u nekim kolektivima nije moguće osigurati potpunu anonimnost čak ni ako se ne traže imena ispitanika (primjerice, ako bi određene karakteristike u uzorku mogle otkriti identitet ispitanika; npr. kombinacija podatka o spolu i dobi u uzorku u kojem ima malo ispitanika određenog spola).

4.4. Planirane usporedbe: Navesti koje će biti skupine čiji će se podatci uspoređivati.

5. Etika: Opisati je li za provedbu istraživanja potrebno odobrenje Etičkog povjerenstva (ako da, navedite ustanovu od čijeg Etičkog povjerenstva ćete tražiti suglasnost za provedbu istraživanja) i kako ćete ishoditi informirani pristanak ispitanika. Vodite pritom računa o odredbi Etičkog kodeksa Hrvatskog katoličkog sveučilišta, u kojem stoji: „Prije početka provedbe istraživanja u koje je uključen čovjek i/ili rad sa životinjama i/ili drugim živim organizmima članovi akademske zajednice dužni su zatražiti i dobiti pismeno odobrenje

Etičkog povjerenstva Sveučilišta.“ Ukoliko se istraživanje provodi izvan Hrvatskog katoličkog sveučilišta, u nekoj drugoj ustanovi (npr. bolnica, dom zdravlja), studenti trebaju zatražiti odobrenje Etičkog povjerenstva te ustanove, odnosno ustanova (ako se istraživanje provodi u više ustanova). Studentima se savjetuje najprije prijaviti temu diplomskog rada pa tek onda zatražiti odobrenje Etičkog povjerenstva ukoliko se predložena tema diplomskog rada prihvati.

Ukoliko student prijavljuje temu diplomskog rada koja se temelji na sustavnom pregledu, sažetak treba ustrojiti prema naputku o očekivanoj metodologiji opisanom u odjeljku 1.1.

2. OPĆE TEHNIČKE UPUTE ZA PISANJE DIPLOMSKOG RADA

- 2.1. Diplomski rad treba biti opsega od najmanje 35 kartica teksta bez naslovnice, sažetka, priloga i životopisa, pri čemu jedna kartica sadrži 1800 slovnih mjesta uključujući razmake.
- 2.2. Stranice trebaju biti ispisane jednostrano.
- 2.3. Za pisanje diplomskog rada koristi se font Book Antiqua, veličina fonta 11. Razmak između slova je 1,5. Razmak između paragrafa je 6.
- 2.4. Veličina pojedinih paragrafa neka bude 5-10 redova teksta. Izbjegavati vrlo male paragrafe od jedne kratke rečenice i velike blokove teksta bez manjih paragrafa.
- 2.5. Na kraju svakog paragrafa u kojem opisujete tuđe rezultate (takvi paragrafi su obično u uvodu i u većem dijelu diskusije) navedite referencu za literaturu koju opisujete.
- 2.6. Stranice označiti brojevima (u donjem desnom uglu) tako da prva stranica uvoda bude označena kao stranica br. 1.
- 2.7. Svako novo poglavlje diplomskog rada započeti na početku sljedeće nove stranice; koristiti funkciju „Umetanje prijeloma stranice“ (engl. *Insert page break*) u Wordu (alatna traka Umetanje; engl. *Insert*).
- 2.8. Uključite u programu za pisanje teksta jezičnu/pravopisnu provjeru (engl. *spell check*) koja će vas upozoriti na jezične probleme u tekstu. Studenti koji nemaju mogućnost provjere hrvatskog jezika na svom računalu mogu koristiti mrežnu stranicu Ispravi.me (<https://ispravi.me/>) za provjeru jezika.

3. DIJELOVI DIPLOMSKOG RADA

Diplomski rad treba sadržavati slijedeće dijelove:

1. **NASLOVNICA:** sadrži logo Sveučilišta, ime i prezime studenta, naslov diplomskog rada, naznaku ispod toga: Diplomski rad, i na dnu stranice: Zagreb, mjesec i godina.
2. **ZAHVALA** (nije obavezni dio diplomskog rada)
3. **IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI**
4. **TEMELJNA DOKUMENTACIJSKA KARTICA**
5. **BASIC DOCUMENTATION CARD**

6. **SAŽETAK:** predstavlja jednostavan i sažet pregled cijelog rada. Može sadržavati najviše 1800 znakova. Sažetak treba biti strukturiran, s obaveznom uporabom sljedećih podnaslova: Uvod, Cilj, Metode, Rezultati, Zaključak. U prvoj rečenici odjeljka Rezultati treba navesti koliko je ispitanika (odnosno uzoraka) analizirano. Na kraju sažetka pišu se ključne riječi (eng. Keywords) – najmanje tri. Pri pisanju ključnih riječi nužno je koristiti se ključnim riječima koje se nalaze u Medical Subject Headings (MeSH) terminologiji; link: <https://www.nlm.nih.gov/mesh/meshhome.html>
7. **SUMMARY:** sažetak na hrvatskom jeziku prevesti na engleski jezik, kao i ključne riječi. Na početku sažetka na engleskom jeziku navesti naslov rada preveden na engleski jezik (Title), i nakon toga slijediti strukturu hrvatskog sažetka s podnaslovima: Background, Aim, Methods, Results, Conclusion.
8. **SADRŽAJ:** sastoji se od popisa svih poglavlja i potpoglavlja rada, s pripadajućim brojevima stranica. Za jednostavniju izradu sadržaja preporučuje se koristiti opcija izrade „automatskog kazala“ u Wordu; za izradu takvog kazala svi naslovi i podnaslovi se označe kao takvi u alatnoj traci Polazno (engl. Home) i onda se na kraju generira automatsko kazalo u alatnoj traci Reference, ikonica Tablica sadržaja (engl. Reference; Table of contents).
9. **POPIS KRATICA:** sastoji se od popisa kratica koje su korištene u radu (nije obvezan dio diplomskog rada)
10. **UVOD:** treba slijediti formu lijevka, od općeg prikaza područja istraživanja i istraživačkog problema prema specifičnom istraživačkom pitanju. Duljina uvoda ne bi trebala prelaziti više od jedne trećine ukupnog teksta. Uvod treba sadržavati pregled dosadašnjih spoznaja, najznačajnijih teorija te rezultate prethodno provedenih istraživanja na temu diplomskog rada. Potrebno je i argumentirati relevantnost i nužnost istraživanja provedenog za potrebe diplomskog rada.
11. **CILJ:** potrebno je navesti istraživačka pitanja. Za primjer kako opisati istraživačka pitanja pogledati Dodatne upute u ovom dokumentu (odjeljak 5.2).
12. **HIPOTEZE:** navesti jednu ili više hipoteza, odnosno pretpostavki o očekivanim rezultatima istraživanja. Ukoliko istraživanje ima više istraživačkih pitanja, navesti više hipoteza (glavnu i sporedne hipoteze). Hipoteze su izjavne rečenice; trebaju biti kratko, jasno i jednoznačno navedene. Ukoliko se očekuje statistička značajnost, odnosno povezanost, precizno opisati što se konkretno očekuje (smjer povezanosti; npr. stariji ispitanici će biti depresivniji nego mlađi), a ne samo da se očekuje da će povezanost između dvije varijable biti statistički značajna. Za primjer kako pisati hipoteze pogledati Dodatne upute u ovom dokumentu (odjeljak 5.2).
13. **METODE:** prema vrsti istraživanja, prilagoditi poglavlje po potrebi, prema ovom redosljedu:

Etika

Napisati je li za potrebu istraživanja traženo odobrenje etičkog povjerenstva, ako da kojeg etičkog povjerenstva (ime povjerenstva), broj odobrenja etičkog povjerenstva i datum izdavanja odobrenja; je li dobiven informirani pristanak ispitanika i na koji način.

Ustroj istraživanja

Definirati vrstu istraživanja, npr. opservacijsko (npr. istraživanje slučajeva i kontrola, presječno, kohortno) ili intervencijsko (npr. randomizirani kontrolirani pokus); ili sustavni pregled, metodološko istraživanje, itd.

Mjesto i vrijeme provedbe istraživanja

Opisati gdje je i u kojim uvjetima istraživanje provedeno (odjel, ustanova) i kad je istraživanje provedeno (mjesec, godina).

Jedinica analize

Ispitanici (za istraživanja na ljudima)

- kriteriji uključenja
- kriteriji isključenja
- očekivana veličina uzorka i način određivanja veličine uzorka
- način odabira ispitanika

Pokusne životinje (za istraživanja na životinjama)

- vrsta i soj
- porijeklo soja
- spol
- sastav hrane i način održavanja životinja
- broj životinja u skupini
- dob
- tjelesna masa

Ostale jedinice analize (ukoliko istraživanje nije provedeno na ispitanicima ili životinjama)

Za istraživanja koja nisu provedena na ispitanicima ili životinjama, kao što su metodološka znanstvena istraživanja, detaljno opisati što će biti jedinica analize i kako će se definirati uzorak.

Postupci

- Aparatura koja je korištena – ime uređaja, svrha uređaja, ime proizvođača, grad i država proizvođača
- Upitnici i instrumenti koji su korišteni – imena upitnika na hrvatskom i engleskom jeziku (ako su prevedena) i referenca na izvorni opis upitnika. Ako je novi upitnik izrađen za potrebe istraživanja (a nije preuzet iz druge literature), to jasno navesti i upitnik priložiti u diplomskom radu kao jedan od priloga. Za upitnike na stranim jezicima koji se koriste na hrvatskom jeziku navesti informacije (reference na literaturu) o prijevodu i validaciji upitnika na hrvatski jezik.

b. Materijali – opisati sva tvoriva i postupke, kemikalije, protutijela itd. koji su korišteni u istraživanju. Za svaki navesti ime materijala, ime proizvođača, grad i državu proizvođača.

Statistički postupci

Detaljno opisati planiranu statistiku, statističke testove i računalni program (verzija, ime proizvođača, grad i država proizvođača) koji su korišteni. Navest razinu p vrijednosti koja je uzeta kao statistička značajnost.

14. **REZULTATI:** precizno prikazati rezultate provedenog istraživanja. Najprije se piše tekst koji opisuje tablice i slike; u tom tekstu se spomenu tablice/slike koje se opisuju i nakon toga se umetne tablica/slika. Tablice i slike trebaju se nalaziti unutar teksta i trebaju biti propisno numerirani (odvojena numeracija za tablice i odvojena numeracija za slike). Svaka tablica i slika trebaju imati naslov/legendu koja objašnjava što se u tablici/slici prikazuje. Sve kratice koje se koriste u tablici ili slici trebaju se objasniti ispod tablice ili slike (bez obzira na to što su zasebno objašnjeni i u tekstu diplomskog rada). U ovom dijelu rada treba navesti rezultate statističkih obrada. Važno je paziti da se prikazi istih rezultata ne ponavljaju na više mjesta, odnosno da se isti rezultati ne prikazuju i tablično i grafički te da se u tekstu ne pišu sve informacije koje su prikazane u tablicama. Treba izbjegavati izradu brojnih malih tablica koje prikazuju samo po jednu varijablu (npr. jedna tablica za spol ispitanika, druga tablica za dob ispitanika, treća tablica za radno mjesto, četvrta tablica za prihode, itd.). Takav prikaz brojnih mikro-tablica nije primjeren; umjesto toga, treba napraviti tablice koje prikazuju više varijabli. Primjerice, sva obilježja ispitanika trebalo bi pokušati prikazati u jednoj tablici. Za detaljne upute o pripremi slika i tablica pogledati Dodatne upute u ovom dokumentu (odjeljci 5.3. i 5.4.).
15. **RASPRAVA:** započinje paragrafom u kojem se sažimaju najvažniji rezultati istraživanja i nakon toga sadržava detaljnije komentare rezultata i hipoteza koji se povezuju s teorijom te istraživanjima drugih autora. U predzadnjem dijelu rasprave treba navesti i prednosti i nedostatke vlastitog istraživanja (staviti naslov odjeljka: Prednosti i nedostaci istraživanja), a u zadnjem dijelu rasprave smjernice za buduća istraživanja (staviti naslov odjeljka: Smjernice za buduća istraživanja). U raspravi se ne navode brožčani podatci koji su već prikazani u Rezultatima niti se čitatelja upućuje na pojedine slike i tablice jer je to već napravljeno u Rezultatima. Dovoljno je navoditi brožčane rezultate prethodnih istraživanja o kojima se raspravlja.
16. **ZAKLJUČAK:** sadržava odgovor na postavljene probleme i hipoteze; sažeti prikaz dobivenih rezultata koje je potrebno označiti rednim brojevima i dati odgovor na postavljene hipoteze.
17. **POPIS CITIRANE LITERATURE:** sadržava sve reference koje su navedene u tekstu. Za detaljne upute o citiranju literature pogledati Dodatne upute u ovom dokumentu (odjeljak 5.5.).
18. **PRILOZI:** sadržavaju dodatne informacije koje su previše detaljne za uključivanje u glavni dio rada; npr. odobrenje etičkog povjerenstva za provedbu istraživanja, mjerne instrumente korištene u istraživanju, tekst informiranog pristanka za ispitanike, itd. Za detaljne upute o pripremi priloga pogledati Dodatne upute u ovom dokumentu (odjeljak 5.6.).

19. **ŽIVOTOPIS:** piše se u obliku natuknica, ne u obliku cjelovitih rečenica/sastava. Treba sadržavati podatke o datumu i mjestu rođenja studenta, školovanju i usavršavanju, poznavanju stranih jezika, podatke o drugim vještinama, aktivnostima i znanjima relevantnim za profesionalni razvoj te podatke o objavljenim radovima i prezentacijama na stručnim skupovima.

4. IZBJEGAVANJE PLAGIRANJA

Nepoštivanje autorskih, izdavačkih i srodnih prava (engl. copyright) predstavlja ozbiljan prekršaj akademskog integriteta i Etičkog kodeksa Hrvatskog katoličkog sveučilišta. Na studentu i mentoru leži potpuna odgovornost vezana za ovo pitanje.

Svi diplomski radovi provjeravaju se pomoću računalnog programa koji otkriva plagiranje. Stoga je iznimno važno voditi računa o propisnom citiranju tuđih ideja i ne prepisivati tuđe tekstove (prepisivanje nije opravdano čak ni ako se iza toga stavi referenca). Ukoliko se želi doslovno citirati tuđi tekst, uputno je takvo doslovno citiranje koristiti što manje i pritom eksplicitno naglasiti da je riječ o izravnom citatu, takav tekst staviti u navodnike i napisati kurzivom te navesti referencu odmah iza tog teksta.

Ukoliko se u radu u tablicama, slikama i priložima koriste izvorni podatci koji ne pripadaju autoru, nužno je provjeriti ima li taj materijal licencu koja omogućuje preuzimanje i ponovno korištenje u nekomercijalne svrhe (*Creative commons* licenca koja dopušta ponovnu uporabu), a ako materijal takvu licencu nema onda je od izvornog autora ili izdavača nužno ishoditi dozvolu za korištenje tih materijala u diplomskom radu. Primjerice, ukoliko vam se sviđa neka slika iz objavljenog rada ili knjige, nije dozvoljeno preuzimanje takve slike bez dozvole autora ili izvođača, osim ako je materijal označen odgovarajućom licencom za slobodno preuzimanje.

5. DODATNE UPUTE ZA PRIPREMU POJEDINIH DIJELOVA DIPLOMSKOG RADA

5.1. Istraživačko pitanje

Primjeri istraživačkog pitanja su:

- Imaju li osobe koje puše više cigareta na dan veći rizik od karcinoma pluća
- Hoće li konzumiranje velikih količina čokolade uzrokovati debljanje
- Postoji li povezanost između stupnja obrazovanja medicinskih sestara i stavova o cijepljenju prema gripi.

5.2. Hipoteza

Hipoteze trebaju biti precizne i mjerljive. Primjeri takvih hipoteza su:

Osobe koje puše više cigareta na dan imaju veći rizik od karcinoma pluća od osoba koje puše manje cigareta. (Primjer loše hipoteze na ovu temu bio bi: Rizik od karcinoma pluća se značajno razlikuje u osoba koje puše više cigareta na dan – u ovom primjeru nije navedeno kakva konkretna razlika se očekuje.)

Osobe koje će jesti 200 g čokolade dnevno nakon šest mjeseci imat će značajno veću tjelesnu masu u usporedbi s kontrolnom skupinom koja će jesti 50 g čokolade dnevno. (Primjer loše hipoteze na ovu temu bio bi: U osoba koje će jesti 200 g čokolade dnevno nakon šest mjeseci će tjelesna masa biti značajno drugačija.)

Magistre sestrinstva značajno češće imaju pozitivne stavove o cijepljenju prema gripi u odnosu na medicinske sestre s nižim stupnjevima formalnog obrazovanja. (Primjer loše hipoteze na ovu temu je: Stupanj obrazovanja medicinske sestre povezan je sa stavovima o cijepljenju prema gripi.)

5.3. Tablice

Tablice se nalaze unutar teksta i pišu se hrvatskim jezikom. Numeriraju se u kontinuitetu arapskim brojevima (Tablica 1., Tablica 2.,...). Svaka tablica treba imati naslov koji se nalazi **iznad** tablice. Oznaka „Tablica“ i broj tablice ne pišu se nakošenim znakovima te se iza broja piše točka. Prored teksta u naslovu tablice je 1 (ne 1,5 kao u ostalom tekstu), a veličina naslova i sadržaja tablice je 11 kao u ostatku teksta. Ukoliko je potrebno, tablica može biti manjeg fonta. Sve tablice u radu trebaju biti oblikovane na isti način.

Tablice trebaju biti jasne, a statističke vrijednosti koje se nalaze u njima trebaju biti prikazane na logičan način. Na primjer, prvo treba prikazati aritmetičku sredinu pa onda standardnu devijaciju.

Statistička značajnost, kada se prikazuje u tablici, navodi se dvojako. Jedan način je navesti točni iznos p vrijednosti zaokružen na dva ili tri decimalna mjesta. Iznimno, u slučaju kada je p vrijednost manja od 0,001 tada se vrijednost navodi kao $p < 0,001$. Međutim, kada tablica

to zahtjeva, moguće je prikazati značajnost i na drugi način, tako da se statistička značajnost istakne s jednom ili dvije zvjezdice, ovisno o razini značajnosti uzetoj u obzir (* $p < 0,05$ ili ** $p < 0,01$). U tablici, pored točne p-vrijednosti (zaokružene na dva ili tri decimalna mjesta) napiše se zvjezdica(e), a ispod tablice treba navesti legendu ili napomenu što zvjezdice znače. Dakle, ispod tablice trebalo bi pisati: * $p < 0,05$ ili ** $p < 0,01$. Za pisanje legende ili napomene koristi se font veličine 10 i prored 1.

Kada se želite u tekstu referirati na tablice, tada se u tekstu rada navodi ovako: „(Tablica 1)“ ili „u Tablici 1 prikazane su...“.

Prva tablica u rezultatima u pravilu je tablica koja prikazuje demografska obilježja ispitanika, odnosno tablica koja opisuje ispitivani uzorak. Nije primjereno napraviti brojne mikro-tablice koje prikazuju po jednu varijablu (npr. jedna tablica za spol, druga za dob, treća za radni status, itd.). Više varijabli treba prikazati u jednoj tablici, kad je to moguće. Primjer tablice demografskih obilježja:

Tablica 1: Demografske značajke ispitanika

Varijabla		Broj (%)
Spol	Muški	114 (57,0)
	Ženski	86 (43,0)
Dob	<25	...
	26-50	...
	51-75	...
	>76	...
Radni status	...	...
	...	...
Stručna sprema	...	...
	...	...
Mjesto stanovanja	...	...
	...	...
Broj osoba u kućanstvu	...	...
	...	...

Ako postoji veći broj varijabli koje se uspoređuju na isti način (npr. niz anketnih pitanja s istim ponuđenim odgovorima), podatke je bolje prikazati u jednoj tablici nego u nizu slika. Na primjer:

Tablica 2. Podaci o liječenju i rehabilitaciji

Varijabla	Broj (postotak)	
Je li prva operacija?	Da	60 (30,0)
	Ne	140 (70,0)
Jeste li bili na rehabilitaciji u Specijalnoj Bolnici X?	Da	...
	Ne	
Jeste li bili na rehabilitaciji negdje drugdje? ...	Da	...
	Ne	...
Nakon operacije kuka smijem normalno križati noge (jednu preko druge)	Da	...
	Ne	
Nakon sportske povrede imam više povjerenja u osoblje privatnih zdravstvenih ustanova nego u osoblje javnih rehabilitacijskih ustanova	Da	...
	Ne	

5.4. Slike

Sve vrste grafičkog prikaza označavaju se nazivom Slika. Slike se nalaze unutar teksta i ukoliko sadrže tekst, taj tekst mora biti na hrvatskom jeziku. Numeriraju se u kontinuitetu arapskim brojevima (Slika 1., Slika 2.,...). Svaka slika treba imati naslov te po potrebi i detaljnije objašnjenje (legendu).

Redni broj i naslov slike nalazi se **ispod** grafičkog prikaza. Veličina fonta iznosi 11, a prored 1 (isto vrijedi i za tablice). Kada se želite referirati na slike, tada se piše ovako: „(Slika 1)“ ili „na Slici 1“.

Slike trebaju biti što jednostavnije. Na primjer, bolje je koristiti dvodimenzionalne nego trodimenzionalne grafikone. Također bolje je koristiti crno-bijele grafikone (npr., crna, siva, bijela i iscrtkana polja u stupcima) nego grafikone u boji. Kružne grafikone (engl. *pie chart*) koristiti iznimno, samo u slučajevima kad se želi prikazati raspodjela unutar većeg broja kategorija.

Ako ste već neke podatke prikazali u tablici, ne treba za te iste podatke još raditi i sliku (npr. u tablici je prikazan podatak o spolu ispitanika i onda se napravi i slika koja to prikazuje – to je suvišno; dovoljno je jedan podatak prikazati na jedan način).

5.5. Navođenje literature

Sva literatura spomenuta u tekstu treba se citirati i u popisu literature na kraju diplomskog rada, i obrnuto – sva literatura spomenuta u popisu literature treba biti spomenuta barem na jednom mjestu u tekstu diplomskog rada. Savjetuje se za slaganje popisa literature koristiti računalne programe kao što su EndNote, Mendeley ili Zotero (zadnja dva su besplatna), koji značajno olakšavaju upravljanje referencama u dokumentu.

Za citiranje se koristi vancouverski stil citiranja. Detaljne upute vidjeti na:

https://www.nlm.nih.gov/bsd/uniform_requirements.html. Prema ovom sustavu propisuje se numerički stil citiranja i navođenja literature, prema redosljedu pojavljivanja u tekstu. U tekstu se navode brojevi referenci u ovalnim zagradama u razini teksta (ne u eksponentu), prije zareza ili točke. Ukoliko se na jednom mjestu spominje više referenci, onda se brojevi svih tih referenci navode u jednoj zagradi, a ne u više susjednih zagrada. Ukoliko se jedna referenca spominje više puta, uvijek se spominje s istim brojem (ne uvoditi istu referencu više puta u popis literature).

U popisu literature reference su označene arapskim brojevima koji odgovaraju broju reference iz teksta. Naslov rada koji se citira piše se tako da je samo prvo slovo veliko (ne svako slovo veliko). Imena časopisa piše se skraćenim imenom članka; za to treba provjeriti kako glasi službena kratica imena časopisa. Npr. *Journal of Nursing Research* ima službenu kraticu koja glasi *J Nurs Res*. Kratice imena pojedinih časopisa možete naći u katalogu Američke nacionalne knjižnice (<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/nlmcatalog>).

Primjeri navođenja literature u tekstu:

Cijepljenje protiv gripe je važna javnozdravstvena mjera (1).

Cijepljenje protiv gripe je važna javnozdravstvena mjera (1-2).

Cijepljenje protiv gripe je važna javnozdravstvena mjera (1-3, 7).

Horvat i suradnici opisali su da je cijepljenje protiv gripe važna javnozdravstvena mjera (1).

Doslovno citiranje:

Ako se iz nekog objavljenog izvora doslovno prepisuje dio teksta, onda taj citat treba staviti u navodnike, navesti u kurzivu i navodnicima, i eksplicitno istaknuti kako je riječ o citatu.

Primjerice:

Marušić i suradnici su u svojoj knjizi Uvod u znanstveni rad naveli [citat]: „*Za one koji toga još nisu svjesni, treba naglasiti da je koncept medicine zasnovane na (združenim) dokazima postao potpuno nezaobilazan instrument informiranja i rada u medicini, glavni sustav kriterija i osnovni standard znanja i postupanja. Medicina bez njega više nije zamisliva, a njegovo nepoznavanje i izostanak u svakdanjoj praksi – vitium artis.*“ (1).

Izravno citiranje autora treba izbjegavati koliko god je moguće, i umjesto toga parafrazirati i prepričati rezultate i ideje drugih autora. Izravni citati će se u programu za provjeru plagijata označiti kao da ste prepisali nečiji tuđi tekst.

Primjeri navođenja raznih vrsta literature u popisu citirane literature:

1. Članak objavljen u znanstvenom časopisu sadrži popis autora (prezime pa inicijali bez točaka iza inicijala); na kraju popisa autora stavlja se točka. Naslov. Skraćeno ime časopisa. Sljedeći brojevi i oznake navode se bez razmaka: Godina objave, točka zarez, volumen, u zagradi broj izdanja (svezak), dvotočka, raspon stranica. U popisu autora navedite prvih 6 autora. Ako ima više od šest autora, ostale navedite s kraticom i sur.

Ukoliko postoje i tiskana i elektronička inačica časopisa u kojem je objavljen rad koji se navodi, **ne navodi se internetska adresa** nego se u popisu referencija uvijek navode podatci tiskanog izdanja.

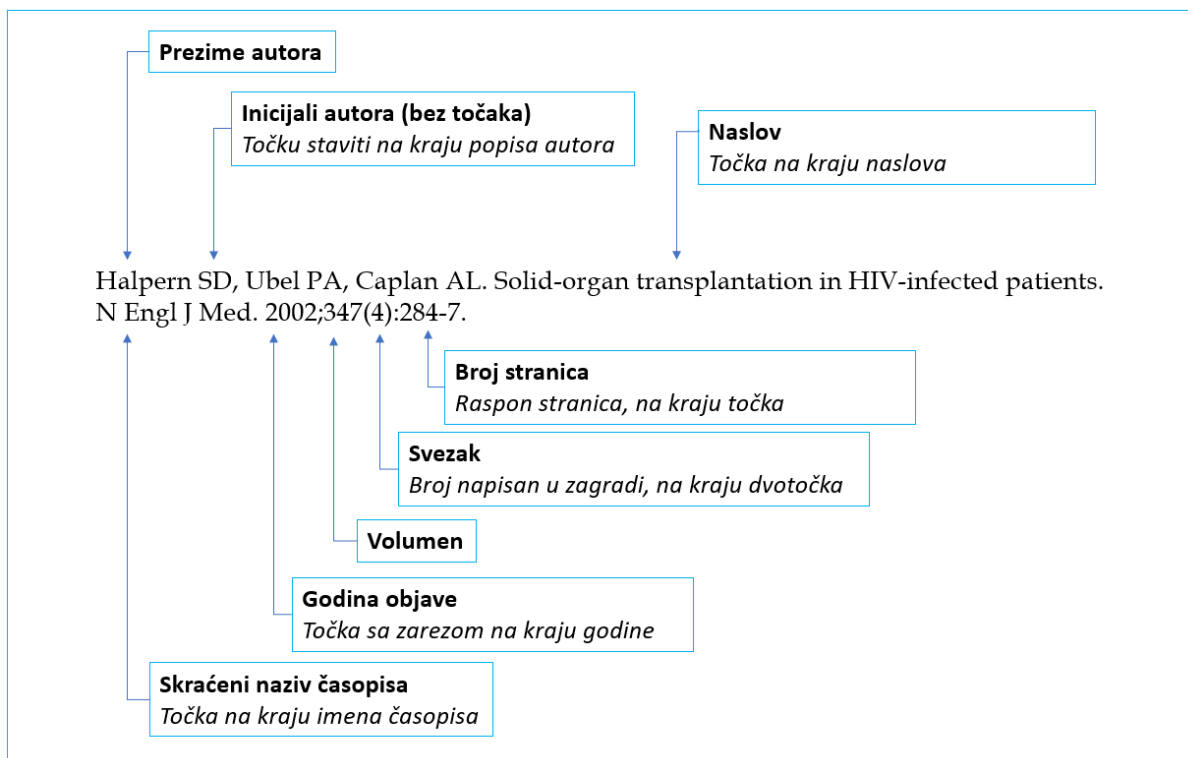
Točan način citiranja:

Halpern SD, Ubel PA, Caplan AL. Solid-organ transplantation in HIV-infected patients. N Engl J Med. 2002;347(4):284-7.

Netočan način citiranja (pogrešno je spominjati datum pristupa i poveznicu):

Halpern SD, Ubel PA, Caplan AL. Solid-organ transplantation in HIV-infected patients. N Engl J Med. 2002;347(4):284-7. Pribavljeno 9. svibnja 2022. s adrese:
<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/12140307/>

Točan primjer pisanja literature za članak u časopisu koji ima do 6 autora:

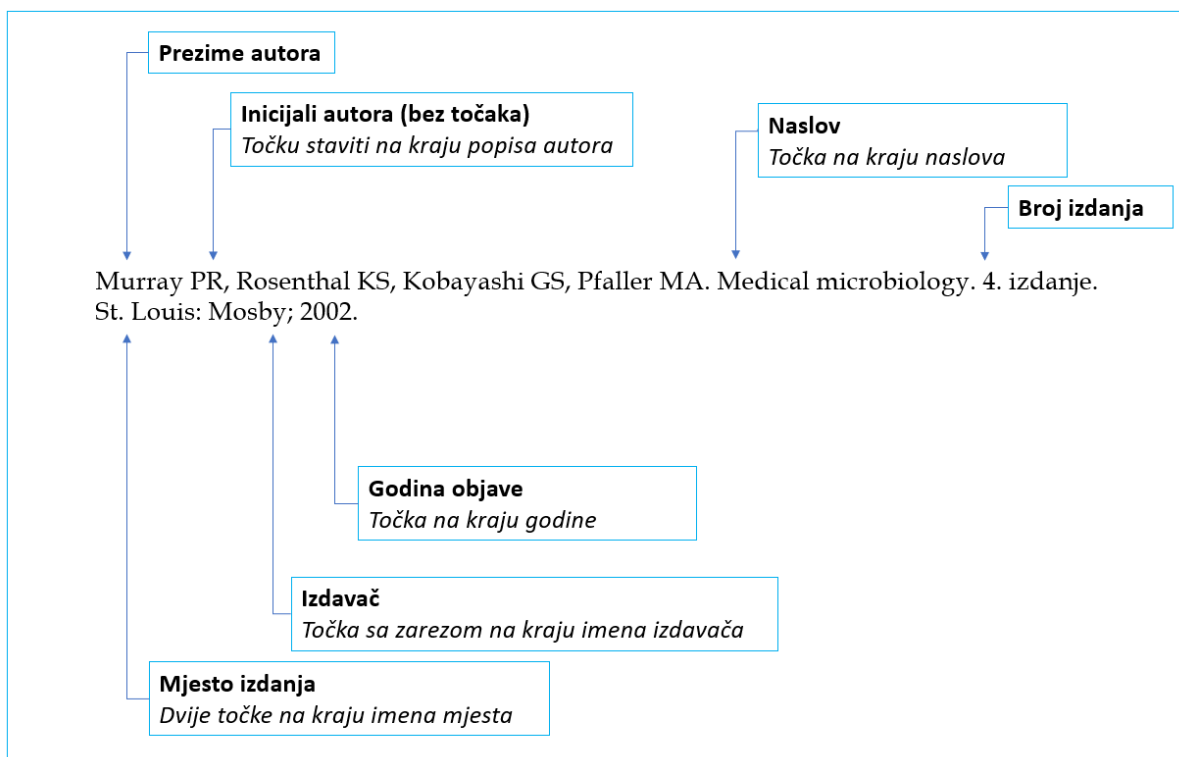

Točan primjer pisanja literature za članak u časopisu koji ima više od 6 autora:

Chen X, Zhang Y, Arber A, Huo X, Liu J, Sun C i sur. The training effects of a continuing education program on nurses' knowledge and attitudes to palliative care: a cross sectional study. BMC Palliat Care. 2022;21(1):56.

2. Knjiga pojedinačnih autora

Murray PR, Rosenthal KS, Kobayashi GS, Pfaller MA. Medical microbiology. 4. izdanje. St. Louis: Mosby; 2002.

3. Knjiga koju je uredio urednik/urednici čije ime se navodi u citatu

Gilstrap LC, Cunningham FG, VanDorsten JP, urednici. Operative obstetrics. 2. izdanje. New York: McGraw-Hill; 2002.

4. Poglavlje u knjizi: autori poglavlja, ime poglavlja, ime urednika knjige, naziv knjige, mjesto izdavanja, izdavač, godina izdavanja i stranice

Meltzer PS, Kallioniemi A, Trent JM. Chromosome alterations in human solid tumors. U: Vogelstein B, Kinzler KW, urednici. The genetic basis of human cancer. New York: McGraw-Hill; 2002. str. 93-113.

5. Disertacije: ime autora, naslov, naznaka o vrsti disertacije u uglatim zagradama, mjesto gdje je disertacija obranjena, naziv visokog učilišta i godina obrane disertacije.

Horvat MM. Utjecaj vrste prehrane na spavanje novorođenčadi [diplomski rad]. Zagreb, Hrvatska: Hrvatsko katoličko sveučilište; 2019.

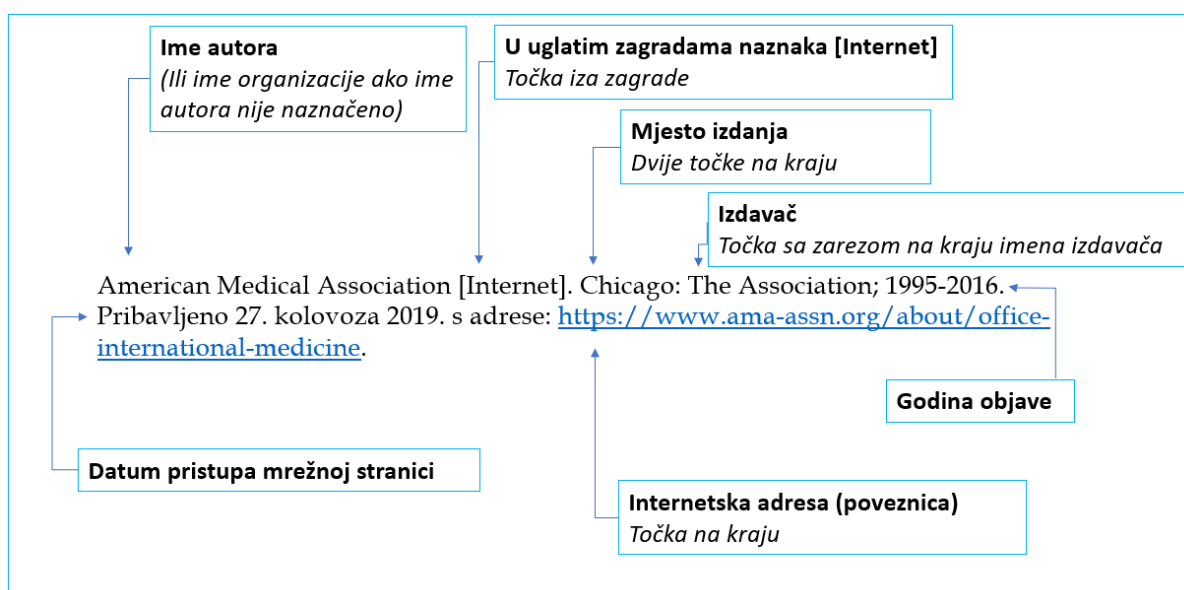
6. *Elektronički izvori (mrežne stranice, itd.): ime autora ili organizacije (ako je primjenjivo), ime mrežne stranice, naznaka Internet u uglatim zagrada, mjesto, godina objave elektroničkog izvora, datum pristupa elektroničkom izvoru i naznaka na kojoj URL adresi je dostupan elektronički izvor.*

eatright.org [Internet]. Chicago: Academy of Nutrition and Dietetics; 2016. Pribavljeno 21. siječnja 2019. s adrese: <https://www.eatright.org/>.

Foley KM, Gelband H, urednici. Improving palliative care for cancer [Internet]. Washington: National Academy Press; 2001. Pribavljeno 9. srpnja 2019. s adrese: <https://www.nap.edu/catalog/10149/improving-palliative-care-for-cancer>.

American Medical Association [Internet]. Chicago: The Association; 1995-2016. Pribavljeno 27. kolovoza 2019. s adrese: <https://www.ama-assn.org/about/office-international-medicine>.

Primjer citiranja elektroničkog izvora informacija:

Ako se ne nalazi godina objave, tada pisati ovako: Autor(i). Naslov. Pribavljeno datum s adrese: http://....

Horvat S. Improving palliative care for cancer. Pribavljeno 10. rujna 2019. s adrese: <http://www.improvingpalliativecareforcancer.com>

Ako se ne nalazi ime autora/organizacije koja je objavila elektronički tekst, onda početi s pisanjem naslova, ovako: Naslov. Pribavljeno datum s adrese: http://....

Improving palliative care for cancer. Pribavljeno 10. rujna 2019. s adrese:
<http://www.improvingpalliativecareforcancer.com>

7. *Zakon: Ime zakona. Narodne novine, broj(evi) zakona, godina objave zakona.*

Zakon o radu. Narodne novine, br. 93/2014.

Zakon o sestrinstvu. Narodne novine, br. 121/2003.

5.6. Prilozi

Sve vrste priloga koji su preopsežni za uključanje u glavni dio teksta diplomskog rada, ili možda manje važnosti, označavaju se nazivom Prilog i stavljaju na kraj diplomskog rada. Prilozi se numeriraju u kontinuitetu arapskim brojevima (Prilog 1, Prilog 2). Svaki prilog treba imati naslov i po potrebi objašnjenje (legendu). Redni broj i naslov priloga nalazi se iznad priloga. Oznaka Prilog i redni broj priloga pišu se zadebljanim slovima. Kada se želite referirati na slike, tada se piše ovako: „(Prilog 1)“ ili „u Prilogu 1“.